SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 69. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 13, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го КВІТНЯ 1994. Ч.69. РІК CI.

ВІДБУЛАСЯ ЛІТІЯ ПАТРІЯРХА МСТИСЛАВА

Київ („Ноосфера-Факс"). — Тут у неділю, 10-го квітня, відбулося патріярше Богослуження у храмі свв. Бориса і Гліба. Патріярх УАПЦ Дмитрій довершив відправу літії в пам'ять Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви Блаженнішого Мстислава I. Так УАПЦ відзначила 96-річчя від дня народження спочилого в Бозі Патріярха.

У слові до вірних УАПЦ Патріярх Дмитрій сказав, що св. п. Патріярх Мстислав усе своє життя віддав боротьбі за незалежну Україну та за відродження незалежної Української Православної Церкви. Голова УАПЦ висловив надію, що прийде час, коли молитви Патріярха Мстислава будуть почуті, його мрії і наміри здійсняться, а вільна Україна прийме його прах і в Києві буде споруджено пам'ятник першому Патріярхові УАПЦ.

Патріярх Мстислав

Президент Криму покладається на Чорноморську фльоту

Симферопіль (УНІАР). — В суботу, 2-го квітня, президент Криму Юрій Мешков під час розмови з кореспондентом „Інтерфакс" висловив надію, що Чорноморська фльота допоможе йому здійснити прагнення кримчан, за які вони проголосували 27-го березня.

У зв'язку з цією заявою, командування Військово-Морських Сил України закликало керівників Криму не втягувати у політику військові формування, щоб зберегти мир на півострові та добрі відносини між Україною та Росією.

У Євпаторії 2-го квітня відбулася нарада представників Російської партії Криму, партії „Слов'янська єдність", організаційного комітету Радикальної партії Криму, голів колгоспів, радгоспів, підприємців. На нараді мова йшла про те, що склад новообраного парляменту Криму є однопартійним (більш, ніж 2/3 має бльок „Росія") і необхідно вимагати від нього повного виконання передвиборчих обіцянок: проведення референдуму про незалежність Криму, входження його до рублевої зони і з'єднання з Росією.

Учасники наради наголошували на необхідності створення закону про вибори та місцеве самоврядування. Бльок „Росія", на думку учасників наради, повинен мати всю повноту влади і призначити найближчим часом Конституційний суд і Верховний суд Криму.

Адміністрація президента Республіки Крим видала документ під назвою „Контури соціальної політики президента Криму", підписаний Юрієм Мешковим. У документі серед основних напрямків соціальної політики визначається зміна пріоритетів у праці виконкомів, міністерств, посадових осіб у бік соціального захисту населення, підтримки дрібного та середнього підприємництва, поліпшення якости навчання та медичного обслуговування тощо.

Як повідомив радник кримського президента з питань соціальної політики Олег Третьяков, програмою передбачена повна реорганізація структури соціальної служби, створення міністерства з питань соціальної політики, яке має об'єднати міністерства охорони здоров'я, освіти, культури, соціального забезпечення, а також Комітет у справах молоді, дитячих та спортових організацій. На місцях будуть створені соціальні ради.

ЗСА ДОПОМОЖУТЬ УКРАЇНІ ЗУПИНИТИ ЧОРНОБИЛЬСЬКУ АЕС

Вашінґтон. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, тут у висліді триденних переговорів між заступником секретаря департаменту енергетики Биллом Вайтом і віцепрем'єром України Валерієм Шмаровим українська сторона погодилася зупинити діючі реактори Чорнобильської АЕС.

Досі у Чорнобилі продовжують працю два реактори, кожний потужністю 1,800 меґават. Дотепер уряд України не міг обговорювати цю проблему, оскільки республіка відчуває гостру потребу в енергії. Як відомо, українські атомові електростанції виробляють майже третину всієї електроенергії в державі, тому зупинка навіть двох реакторів приведе до збільшення зовнішніх боргів. Уряд України, визнаючи доцільність зупинки ненадійних реакторів застарілої конструкції, від самого початку стояв на тому, що перш ніж законсервовувати Чорнобильську станцію, треба створити відповідний енергетичний баланс. А це неможливо зробити без допомоги західних країн.

Б. Вайт сказав, що З'єднані Стейти допоможуть Україні вибудувати ощадливу енергосистему, яка дозволить їй обійтися без потужних атомових реакторів. Крім того, Захід фінансуватиме випрацювання проєкту і саму консервацію Чорнобильської АЕС. Гроші в Україну надходитимуть через Світовий банк і Европейський банк реконструкції та розвитку.

Спостерігачі підкреслюють, що успіх переговорів у Вашінґтоні став можливий завдяки добрій волі української делеґації, яка поважно поставилася до висунутих американцями арґументів. В той самий час небезпечні реактори продовжують діяти на території Росії та інших колишніх совєтських республік, і покищо світова спільнота не може домогтися згоди на їхню зупинку. Єдиною республікою, котра спромоглася на цей рішучий крок, стала Вірменія — вона зупинила свої атомові реактори ще в 1991 році.

Американська газета пише про українську художницю

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В почитному американському щоденнику „Стар-Леджер" появився з датою 31-го березня довший репортаж пера Лізи Пітерсон із шістьма світлинами про молоду українську мисткиню Христину Сай, виставка сучасних ікон якої відбувалася в мистецькій ґалерії Норберт Консидайн в Принстоні, Н. Дж., впродовж березня.

Американська журналістка перевела розмову із Х. Сай, описує враження із відводин в студію художниці в Монтклер, Н. Дж., та її інтерпретації давніх ікон у абстрактному стилі, яким малює Христа, Матір Божу, св. Миколая та інших. Із репортажу читачі довідуються про мистецькі студії і вплив на її творчість улюбленого учителя, мистця Петра Холодного, мол., від якого вона навчилася вживати техніку темпери і традиційні візантійські правила малювання ікон.

Молода художниця вияснює, що вона у своїй такі оригінальній творчості надіється на працю уяви глядача у сприйманні її ікон, що дуже різні у техніці виконання, в якій вона використовує так традиційну техніку темпери, як і метал, дерево і колаж. На виставці Х. Сай показала понад 50 ікон у її інтерпретації, з яких три появилися у світлинах на сторінках американського щоденника, як зразки цього оригінального мистецтва. Американська журналістка вірно передає думки української художниці та її розуміння мистецької творчости з великою прихильністю до неї. У закінченні, підсумовуючи, цитує слова мисткині, яка каже, що має сильне почуття естетики і хоче творити такі картини, які люди бажали б повісити у своїх хатах.

Відзначать 20-ліття Св. Софії у Баффало

Баффало, Н. Й. — Українське Патріярхальне Товариство, Відділ у Баффало, влаштовує ювілейне святкування 20-ліття Товариства „Св. Софія" у ЗСА. Святкування відбудеться у суботу, 23-го квітня, в залі церкви св. Івана Хрестителя, 3275 Елмвуд в Тонаванді, Н. Й. Початок о год. 6-ій вечора. Вступ — 15 дол., молодь — 10 дол.

Святкове слово виголосить Владика Ізидор Борецький (Торонто) та ген. Володимир Мулява (Київ). Будуть присутні гості з України — письменник Роман Іваничук та архітект Андрій Рудницький.

Зголошуватися слід до 18-го квітня до Оксани Бережницької (716) 835-3167 або Тетяни Паславської (716) 893-5274.

ВИСТАВКА Я. ВИЖНИЦЬКОГО В ОМУА

Ню Йорк. — Карпатський Лещетарський Клюб влаштовує виставку картин Ярослава Вижницького „Карпати", відкриття якої відбудеться у неділю, 17-го квітня, о год. 2-ій по полудні в Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, 136 Друга аве. в Ню Йорку. Виставка триватиме до 24-го квітня і буде відкрита в будні дні від 6-8-ої год. вечора, в суботи і неділі — від 2-ої по полудні до 8-ої вечора.

„Яра" співпрацює із Львівським Молодечим Театром

В. Ткач із режисером В. Кучинським в часі відвідин Молодечого Театру у Львові.

Джерзі Сіті, н. Дж. (О. Кузьмович). — Завжди повна нових плянів та задумів, творець мистецької групи „Яра" в Ню Йорку Вірляна Ткач вже знову „в акції" та хоче поділитися тим з читачами „Свободи". Здається, вона не опускає ніякої нагоди до спілкування із театральними колами України, а рівночасно не закидає своєї праці тут з цією вимковою міжнародною групою акторів, що працює з таким захопленням у тому експериментальному театрі.

Тим разом В. Ткач інформує, що вже в половині цього місяця виїжджає знову в Україну і це спершу до Києва, де буде відбуватися конференція присвячена корифеєві українському театрі Лесеві Курбасеві під назвою „Третє мистецьке Березіля" В. Ткач, яка постійно має особливо близьке духове відношення до Л. Курбаса, буде на конференції говорити про перші експериментальні спроби в Молодому Театрі 1918—19 і їхній вплив на працю Л. Курбаса із акторами.

Але, як розповідає В. Ткач, це тільки її перше завдання при близькій поїздці в Україну. Після конференції до неї прилучиться член групи „Яра" Ендрю Колто і вони спільно будуть давати лекції, а відтак 24-го квітня виставлять монодраму п. з. „Час поміж" (вімки) створену ними, а у виконанні А. Колто.

(Закінчення на стор. 3)

В. Жириновський звинувачує Захід у „третьому нападі" на Росію

Гельсінкі, Фінляндія. — Тут на дводенній візиті перебувала делеґація російських парляментаристів, до складу якої входив лідер фракції Ліберально-демократичної партії в Державній думі і голова цієї партії Владімір Жириновський. Спостерігачі підкреслюють, що його нові висловлювання дають додаткові підстави очікувати, що Росія зверне з демократичного шляху розвитку, якщо в недалекому майбутньому її керівником стане цей екстремістськи наставлений політик.

Відповідаючи на запитання журналістів з приводу перспективи вступу Росії у Раду Европи, В. Жириновський сказав, що Европу знову треба поділити на Захід і Схід. Як відомо, від часу розпаду Совєтського Союзу число членів Ради Европи збільшилося за рахунок східньоевропейських країн до 32. Вступ у РЕ Росії означив би для неї передусім виведення 15,000 вояків, які до цього часу залишаються на території Естонії і Латвії. „Забудьте про прибалтійські держави, бо це території Росії", — сказав В. Жириновський. На його думку, Естонія, Латвія і Литва в найближчі 12 місяців втратять свій суверенітет, а для того, щоб це відбулося раніше, В. Жириновський вважає доцільним застосувати проти прибалтійських республік економічні санкції.

Газета „Ню Йорк Таймс" 5-го квітня вмістила статтю свого московського кореспондента Селестін Болен про започаткування в Росії культу особи В. Жириновського. До такого висновку авторка прийшла після 5-го з'їзду Ліберально-демократичної партії, який проходив у Москві в перші дні квітня. Делегати з'їзду задоволили прохання свого лідера про надання йому необмежених повноважень у партії, в тому числі самостійно призначити і увільняти інших провідників партії, а також на свій розсуд користуватися грішми партії аж до 2004 року. Це рішення В. Жириновський обґрунтував тим, що в його партію „постійно впроваджуються агенти спецслужб".

Серед закордонних гостей з'їзду були делегати німецьких неонацистів, представники іракського лідера Саддама Гуссейна, а також „російський генерал, звільнений недавно з тюрми", прізвище якого газета не називає.

У залі, де проходив з'їзд Ліберально-демократичної партії, висів плякат: „Жириновський — остання надія обманутого і приниженого народу".

У своєму виступі В. Жириновський звинувачував країни Заходу у „третьому нападі на Росію протягом цього сторіччя". На цей раз, після двох світових війн, Росію „підривають плякати про демократію і права людини", заявив лідер ліберальних демократів.

В АМЕРИЦІ

КЕРІВНИКИ ТОРГОВЕЛЬНИХ фірм і знавці транспортаційного діла твердять, що американська економіка не потерпить надто через існуючий страйк водіїв вантажних автомобілів. Вони уважають, що коли б страйк навіть затягнувся, то втрати будуть мінімальні з уваги на існуючу комп'ютерну систему, яка дає можливість фірмам великого вибору куди та якою системою транспортувати свої товари.

ДУЖЕ ЧАСТО в Уряді президента Билла Клінтона можна натрапити на суперечну політику, твердять політичні аналітики. Останнім часом це можна завважити коли йдеться про політику супроти великих індустріяльних виробництв інформаційної технології. З одного боку Уряд намагається їм дати всі можливості для створення нової більш вишуканої системи подавання та пересилання інформацій, а з іншого боку цим же виробництвам ставлять великі перешкоди. Одначе коли приходиться робити вибір над крайовою безпекою чи виробництвами комерційної технології, то останні переважають. Коли приходить до вибору між згаданими фірмами і справами зросту злочинности та інших проблем громадськости, то тоді перемагають потреби громадськости.

ВИРОБНИЦТВО ЗБРОЇ та іншого військового обладнання намагаються вплинути на Конґрес, щоб схвалити закони обмеження винагород тим особам, які викривають шахрайства і зловживання довір'я до своїх покупців, у цьому випадку йдеться про Уряд ЗСА. Зокрема ця справа набрала великого розголосу після того, як Конґрес змінив правила стосовно тих осіб, які такі переступлення у своїх фірмах викривали та за це отримували великі суми грошей в нагороду. Ці великі нагороди заохочують до судових оскаржень у багатьох випадках без справжніх доказів. Крім того такі високі винагороди зупиняють працівників у звітуванні про них керівникам даних фірм, щоб цьому якнайшвидше запобігти.

ПІСЛЯ КІЛЬКАРІЧНОГО економічного занепаду Каліфорнія починає пробуджуватися. Від січня у стейті збільшилось на 29,000 місць праці, що є великою зміною там, де до цього часу, а зокрема в останньому п'ятилітті, можливості праці меншали з тижня на тиждень. Аналітики уважають, що економічне зрушення в Каліфорнії є наслідком загального економічного відродження в країні. Тому дуже переживають економісти можливе підвищення відсоткових тариф Валютною радою резерв, уважаючи це можливим погашення цього повільного економічного збудження.

КАНЦЛЕР ОСВІТИ у школах міста Ню Йорку Рамон Кортінез, який минулого тижня через непорозуміння з новообраним посадником Рудлфом Джуліяні зрезиґнував зі свого становища, змінив свою думку. У неділю, 10-го травня, під час кількагодинної зустрічі обидвох міських чиновників знайдено можливий вихід зі ситуації, що уможливило канцлерові залишитись на своєму становищі. Спостерігачі твердять, що тут важливу ролю у полагодженні цього непорозуміння відіграв губернатор стейту Маріо Квомо. У результаті Р. Кортінез погодився на призначення Германа Баділло, як прямого представника посадника для фінансових справ міського Департаменту освіти.

ЛІТАКИ НАТО ВДРУГЕ ЗБОМБАРДУВАЛИ СЕРБІВ

Сараєво, Боснія і Герцеґовіна. — У понеділок, 11-го квітня, літаки НАТО вдруге збомбардували позиції сербів, з котрих вони дальше обстрілювали Ґорадже, місцевість, що її Організація Об'єднаних Націй визначила однією із „зон безпеки". Офіційні чинники ООН і НАТО заявили, що обидві акції летунського обстрілу були обмежені та переведені після остороги сербів.

На другий летунський обстріл НАТО серби зареагували зухвало та почали сильніше обстрілювати Ґоражде. Тоді головнокомандуючий мироносними військами ООН в Боснії і Герцеговіні ген. Майкл Ровз остеріг ген. Ратка Младіча, командуючого військами боснійських сербів, що коли вони не припинять атакувати Горажде, то літаки НАТО втретє будуть змушені обстріляти їхні позиції.

Наслідком другого бомбардування є припинення постійного атакування сербами Горажде. Одначе це не зупинило сербів від обурливих погроз і закидів, що ООН виказують свою односторонність у цій війні, а це на думку їхнього вождя Радована Караджіча може значно погіршити їхні стосунки з ООН. Крім того серби застрашують, що вони спроможні зістрілити літаки, які будуть бомбардувати їхні позиції.

Заворушились також керівники Росії, але не так самим бомбардуванням позицій сербів, як тим, що НАТО не порозумілося з Москвою перед бомбардуванням. Боріс Єльцин сказав кореспондентам, що він мав телефонічну розмову з президентом Биллом Клінтоном і наполягав на тому, що такі рішення не можуть бути зроблені без попередження Росії. А Владімір Жириновський на відвідинах у Франції договорився до того, що Росія повинна тепер збомбардувати військові бази НАТО в Італії у відплату за бомбардування сербів в околицях Горажде.

У СВІТІ

ЛІДЕРИ ТРЬОХ прибалтійських країн звернулися до президента Росії Боріса Єльцина зі закликом відмовитися від пляну створення нової військової бази на території Латвії. Президент Латвії Ґунтіс Ульманіс, президент Естонії Леннарт Мері і президент Литви Альґірдас Бразавскас просять Б. Єльцина проголосити „особисто і публічно", що рішення про будівництво російської військової бази в Латвії „було помилкою".

В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня зрезиґнував прем'єр-міністер Японії Морігіро Госокава. Сам він пояснив цей свій крок двома причинами — втратою популярности його кабінету міністрів і звинуваченнями з боку опозиції у протизаконних фінансових операціях. Не зважаючи на те, що М Госокава подав у парлямент документи, котрі засвідчували його невинність, ліберал-демократична і комуністична фракції продовжували шельмувати прем'єра. Очікується, що разом з ним зрезиґнують всі члени уряду.

СЕМИРІЧНА ВІЙНА між прихильниками Африканського національного конґресу і зулюсами загрожує розгорітися з новою силою. Два тижні тому президент Південно-Африканської Республіки Фредерік де Клерк запровадив у провінції Наталь-Квазулю надзвичайний стан, розмістивши там до 3,000 вояків. Однак кров продовжує проливатися. Тільки за минулий тиждень кількість жертв з обох сторін перевищила 120 осіб. Мають під собою підстави побоювання, що зулюси своєю непримиренністю унеможливлять проведення перших нерасових виборів у ПАР, призначених на 26-те квітня. Лідер зулюської партії Інката Манґосуту Бутелезі і король зулюсів Ґудвіла Звеліттіні наполягають на автономізації бантустану Квазулю і на відновленні у межах цієї території королівства зулюсів.

У ВІДПОВІДЬ НА РЯД нападів палестинських екстремістів на жидів, ізраїльська поліція заблькувала кордон зі західнім берегом Йордану і силою виселює палестинців, що знайшли собі тимчасову працю в Ізраїлі. Операція виселення не заторкує 800,000 арабів, які прийняли ізраїльське громадянство. Дотепер 30,000 палестинців мали право на в'їзд в Ізраїль, де леґально працювали на будівництві і в сільському господарстві. Коли країна потребувала більше робочих рук, в'їжджало до 60,000 палестинців. Міністер поліції Моше Шагал повідомив про арешт 400 палестинців, які протягом багатьох місяців працювали нелеґально. Їхні працедавці покарані на великі грошові суми. М. Шагал висловився в тому сенсі, що нема іншої ради, як тільки змусити палестинців платити за тероризм пониженням життєвого рівня населення на контрольованих територіях.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин в інтерв'ю для аґентства Інтерфакс заявив, що Росія не думає приєднуватися до програми НАТО „Партнерство для миру", оскільки вона має намір вести з НАТО окремі двосторонні переговори і обстояти для себе осібні умови. Б. Єльцин пояснив це особливим місцем і ролею Росії в Европі — „військовою могутністю і ядерним статусом нашої держави". Російський президент дав до зрозуміння, що Росія не вступить у НАТО на рівних умовах з її колишніми союзниками Чехією, Польщею і Мадярщиною.

ВАТИКАН УПЕРШЕ офіційно відзначив День Пам'яті жертв катастрофи европейського жидівства в роки Другої світової війни. У зв'язку з цим Папа Римський Іван Павло II був присутній на концерті разом з лідерами жидівської громади і жидами, котрі пережили голокост. В концерті виконувалися твори Бетовена, Бернстайна і Шуберта.

У ТБІЛІСІ, ГРУЗИНСЬКІЙ столиці, на проспекті Руставелі, відбулася демонстрація представників давніх аристократичних родин країни. Вони вимагали зустрічі з головою Верховної ради Грузії Едуардом Шеварднадзе, на якій мають намір просити виділити по одному гектарі землі для кожної давньої родини. Міліція зустріла демонстрантів палицями, багато з них побито і заарештовано. Нащадок княжого роду з Мінґрелії Шалва Кадзарава сказав у розмові зі журналістами, що грузинська родова аристократія вже давно прагне зустрітися з Е. Шеварднадзе, однак щоразу дістає відмову.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зловживання у виборах в Україні

Щоб дати оцінку цьогомісячних виборів в Україні — треба вичекати до остаточного їхнього закінчення, бо ще в останньому дні можуть бути несподіванки. Але два моменти тих виборів вимагають підкреслення уже тепер. Усі телевізійні станції в Америці передавали вістку, що „В Україні відбулися 27-го березня вибори, які пройшли без ніякого інциденту". Західний світ з признанням, чи, може, з подивом, ствердив, що у першій турі виборів 450 депутатів до Верховної Ради — на величезній території від Закарпаття по Донеччину — не було ніякого прикрого епізоду. Це вказувало на мирний, а не авантюрницький, характер народних мас і ту їх пошану для законопорядку, що його не мають технократи й інші спекулянти, які від двох літ розкрадають державне майно.

Коли той перший момент позитивний — другий, на превеликий жаль — негативний. Але він не стосується народних мас, тільки комуністичних шахраїв, які використовували неграмотність численних голосуючих осіб із простолюддя, їхню наївність, довірливість і просто нерозуміння виборчої процедури, і допускалися, делікатно кажучи, „зловживань", насправді шахрування виборів. Та примітивна виборча процедура в Україні виглядає так, що виборцеві передають картку з прізвищами кандидатів, він має перекреслити, на кого не хоче голосувати, і вкинути до скриньки картку з одним прізвищем свого кандидата. Шахрайство полягало у тому, що в різних виборчих округах подавали голосуючому картку вже з перекресленим демократичним прізвищем та залишеним прізвищем комуніста і голосуючий, не думаючи і не орієнтуючись у тій процедурі, вкидав пофальшовану картку. Таке сталося, наприклад, з демократичним кандидатом Олесем Шевченком, якого „хтось" перекреслив і залишив на картці прізвище Олександра Мороза, голови Соціялістичної, насправді Комуністичної Партії.

На час виборів приїхали в Україну західні спостерігачі, були і власні, які знали, чого можна сподіватися від комуністичних посіпак, і пішли численні скарги до Центральної Виборчої Комісії. Якщо та Комісія була б чесною — вона скасувала би вибори в отаких округах і наказала переведення нових, — годі рішуче виключити, що такого не буде, але існує сумнів, бо цілий виборчий закон був складений тенденційно, склад Центральної Виборчої Комісії був вірогідно так спрепарований, щоб перевести до Верховної Ради якнайбільше „своїх", себто комуністів.

Цікава психіка тих людей, які прийшли до влади в Евразії 1-го жовтня 1918 року і зберегли ту психіку по нинішній день, хоч це вже діти чи внуки творців Жовтневого перевороту. Вся система була побудована на брехні і фальші. 50-томова „Большая Совєтская Енциклопедія" і 17-томова Українська Радянська Енциклопедія (УРЕ) — це велетенське накопичення фальшів і брехень. Єдине, що в тих Енциклопедіях правдиве і вартісне — відомості про археологічні розкопи. Сталінський режим прирівнюється до гітлерівського невідомо — котрий із них гірший чи кращий. Навіть Міхаїл Ґорбачов, якого „гласність і передумова" започаткували нову еру, навіть і він не зумів виректися методи забріхання, бо хотів затаїти й замовчати чорнобильську трагедію, яка сталася за його урядування.

У цій імперії, яка відмежувалася від Заходу „залізною завісою" і де стала така сірість життя і така атмосфера всеіснуючого страху, де люди забули, що таке сміх, то режимний пропаґандист склав пеан: „Я другой такой страни не знаю,ґде так вольно дишет чєлавек" („Я не знаю іншої країни, де так свобідно віддихає людина"). Щож тоді дивуватися перекреслювачам прізвищ на виборчих картках?

Іван Овечко

КОЛИ БРАКУЄ ВИХОВАННЯ

Коли говоримо про брак виховання, то маємо на увазі, власне, виховання, а не навчання-освіту, бо, як знаємо, в Америці то все „едюкейшен" — і виховання і освіта. Хоч ці дві речі часто йдуть впарі, паралельно, все ж таки українське „виховання" й „освіта-навчання" — окремі поняття. Можна бо бути дуже високоосвіченою людиною з різними титулами й дипломами, але зовсім зле вихованою. Адже американські публічні школи дають ще таку-сяку освіту-навчання, а вже, коли йдеться про виховання — то просто жах! Про яке виховання може бути мова, коли в середніх школах допускають до того, що учні можуть сидіти собі спиною до вчителя, щоб тільки не заважали вчителеві вести лекцію?! Яке ж то виховання в дисципліні, коли учні приносять у школу револьвери і ними не тільки загрожують одні одним і вчителям, а й стріляють у них?! Та й „едукейшен" — освіта в американських публічних школах, зокрема в гайскулах, пасе задніх у порівнянні з будь-якою іншою цивілізованою країною в світі, якщо йдеться про такі предмети, як математика, фізика, хемія, географія. Є й позитивні виключення, але назагал, у середньому американські студенти далеко позаду інших країн. Та це й не дивно, бо „едюкейшен" — освіта йде разом із „едюкейшеном-вихованням, особливо, коли мова про дітей і молодь. Там, де нема виховання найперше тому, що викинули зі школи молитву і Божі заповіді, так ніби вони вчили чогось злого наших дітей, внуків і правнуків. І що маємо?

Як подають у результатах досліджень, понад 60 відсотків студентів середніх шкіл у ЗСА ошукують своїх учителів на іспитах, одна третина студентів призналася, що вони протягом року щось украли зі склепу, 35 відс. студентів зплямовували-ображали своїх етнічних колеґ, а 20 відс. з них їхали автами в п'яному стані. Але найголосніше заманіфестував брак виховання на інтернаціональній арені, один американський молодик у віці 18 років, на прізвище Фей: він, як повідомляють газети й телевізії у всьому світі, потрапив у халепу в Сінґапурі, де пошкодив кілька автомобілів на вулиці, розмалювавши їх фарбою та виконав ряд інших актів вандалізму, і за це його засудили на кару побиття його шість разів тростинами-палками. Це дуже болюча кара, після якої появляється на тілі кровотеча і шрами назавжди. Адвокати Фея підняли галас з того приводу на весь світ, і сам президент ЗСА Билл Клінтон звернувся до уряду Сінґапуру з проханням скасувати ту кару, яку в Америці і всьому цивілізованому світі, мовляв, вважають за занадто драстичну, варварську. На те із Сінґапуру відповіли, що цього вони зробити не можуть, що такий, мовляв, у Сінґапурі закон, і „ми не хочемо допустити до того, щоб наш Сінґапур перетворився на другий Ню Йорк"...

З цього приводу в Америці піднявся великий шум, відбуваються дебати, телевізійні „кросфайєри". Одні твердять, що той сінґапурський закон нелюдяний, варварський, коли йдеться про такий „малий" злочин. Іші ж твердять, що Фей напевне знав про сінґапурські закони, коли „розмальовував" фарбою авта, що, мовляв, отримавши шість „буків", він більше ніколи не захоче та іншим закаже робити такі вчинки. Одні кажуть, що тільки така жорстока кара могла б зменшити або й зовсім зліквідувати злочинність в Америці, як це є в Сінґапурі, де люди не бояться ходити вулицями великого міста після того, як стемніє, в той час, як в Америці і вдень небезпечно. Інші ж вважають, що жорстокими карами ми не зменшимо злочинність, що, мовляв, треба виховувати молодь. А що ми на це?

Як на мене особисто, шість „буків" за пошкодження авт — трохи, може, й справді занадто жорстока фізична кара як на кінець XX століття в цивілізованому світі.. Може, кількамісячна тюрма на воді і хлібі та грошова кара-відшкодування за пошкодження авт було б досить за той вандалізм. Але ні в якому разі не тюрма американського зразка, бо тому то в Америці злочинців так багато, що їм ідеться в тюрмі краще, ніж вдома, на вулиці: їх добре годують, не змушують працювати, мають кольорові телевізії, займаються спортом і ніколи не відсиджують присуджену кару повністю, ніби „регабілітуються"... щоб знову красти, насилувати, вбивати та займатися вандалізмом.

А з другого боку, ті шість „буків", якщо про таку можливість Фей знав перед своїм вандальським вчинком, може, найкращий лік і найдешевший для Уряду: не треба турбуватися тюрмою й удержуванням у ній вандала.

Так чи інакше, на довшу мету суспільство в Америці мусить більше дбати про виховання дітей і молоді в країні. Це правда, що виховання починається в домі, в родині, але не можна занедбувати цього і в школах. Мало того, що останнім часом все більше і частіше чуємо про заснування різних приватних організацій, покликаних до виховання молоді, навчаючи її знаходити різницю між добром і злом — цим мусить займатися й Уряд через школи й інші установи. Бож нікому не секрет, що високий відсоток дітей і молоді здані на виховання й утримання лише матері, бо подружжя розведені — на кожні три одруження нема батька в родині? А через брак виховання проблемою ч. I в Америці є злочинність, хоч в американських в'язницях сьогодні є понад один мільйон осіб...

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван Кедрин

„Карпати" Я. Вижницького

У минулому році відійшли у засвіти Едвард Козак, Петро Мегик, Святослав Гординський, Михайло Мороз і в Канаді Мирон Левицький. Це був страшний удар по образотворчому мистецтву північноамериканської і всієї діяспори, бо найбільший її осяг культури стосувався саме образотворчого мистецтва. З тим більшою увагою треба ставитися до тих мистців старшої ґенерації, які все ще творчі, активні в громаді і збагачують рідну культуру. Небезпечно називати їх по імені, бо можна ненароком когось проминути і буде клопіт.

Належить до них Ярослав Вижницький, який сам не тямить, скільки разів і де він улаштовував свою індивідуальну виставку картин і скільки було збірних виставок з його участю. За мистецьким напрямком — він реаліст з легким відхилом до імпресіонізму, коли йдеться про настрій його краєвидів, — кольорист, для якого колір має найпершу вартість і щойно на другому місці стоїть сюжет. Тому залюбки малює квіти, бо не можуть бути безбарвними. Але, знаючи першорядно рисунок і перспективу — прегарно виходять і його архітектурні образи, як ось (пригадую з давніших виставок) „Церква і дзвіниця у Гантері", „Собор св. Юра у Львові", „Міський театр у Львові". Він — непосидюща людина і його тягне їздити туди, де цікаві сюжети — краєвиди і люди — і де „особливе світло". Таким чином він їздив у Гімалаї і в Непаль — і та його виставка у Ню Йорку під гаслом „Гімалаї" тому п'ять літ мала надзвичайний успіх.

У минулому році він перебував три місяці в Україні, здебільша у Карпатських горах, на Гуцульщині. Малював на місці, привіз масу шкіців і тепер виступає з новою виставкою під гаслом „Карпати", під протектором Карпатського Лещаторського Клюбу, членом якого є від початку існування цього клюбу і його перебування в Америці.

Цим разом мистець виступає із показом 54-ох картин, — всі олії, різного формату. Це здебільша краєвиди, місцевості і гори, де Коцюбинський писав свої „Тіні забутих предків". Краєвиди в різних порах року, але й гуцульські хати, смереки і ялиці та гуцули й гуцулки на тлі їхньої неперевершеної природи.

Як це буває з усіма діячами культури — письменниками, журналістами чи образотворчими мистцями — не всі їхні речі, які виходять з-під пера чи пензля є на однаковому рівні. Але на всіх відбита печатка таланту, високої фахової освіти і праці: Вижницький не любить творити ломиголовок, він далекий від абстракту чи безпредметности, — його тематика жива, стосується живої природи, людей і того, чим користуються люди. І всі його твори — високоестетичні.

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Бойко

„ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ"

II

Та за добу до вирішального виступу під час вправ трапився Оксані зудар з представником Німеччини — Танею Шевченко! — і не тільки, що вона покалічила їй ногу, але що гірше пошкодила спину, так що її виступ наступного дня стояв під знаком запиту. Щойно особливий дозвіл лікарів на застрик для зменшення болю усунув перешкоду. Все таки треба подивляти силу волі Оксани, що вона спромоглася затримати рівновагу духа, всупереч цьому, що її суперниця — Ненсі Керріґен —без помилки виконала свою програму і була певна перемоги, то однак, Оксана, перехрестившися, показала в своїй незвичайно трудній програмі стільки технічного опанування та грації, що судді признали їй першенство. Коли ж американка пробувала (правда не формально) квестіонувати правильність суддейського рішення, тоді головний суддя проголосив публічно мотиви їхнього рішення, у висліді чого репортери охрестили її „юкренієн енджел", себто українським ангелом.

Ще не прогомоніли слова подиву для Оксани, як вже чекали на неї практичні вияви признання. Столиця стейту Коннектикат, Гартфорд, запропонувала Оксані, Вікторові, його жінці та тренерові Г. Змієвській побудувати за півроку модерний для зимового спорту павільйон, якщо вони погодяться проводити в ньому лекції фіґурної їзди на ковзанах. Але відповідь Оксани, що вона не покине України, далі хоче репрезентувати батьківщину — знайшла дальших її звеличників в світі. Вернувшися в Україну і пам'ятаючи про підтримку, що її вона отримала від української громади, склала вона свою пожертву на організоване життя. І так в короткому часі вона не тільки стала першуном світу на льоду, але й здобула для себе в світі особисте признання й любов, а для України славу.

Коли ж додати, що Президент Кравчук не дав Оксані відпочити по стільки переживаннях, але забрав її разом з В. Петренком, як членів делеґації урядових відвідин до Америки, де знову Президент Америки привітав їх публічно як найкращих амбасадорів України, то цієї головокружної „кар'єри" не можна назвати інакше як „Бог з калитою". Але, коли президент Клінтон думав про Оксану та Віктора, як амбасадорів України в чужому світі, то може ще більше вони стали, або бодай повинні стати амбасадорами добрих діл у своєму народі.

Про що йдеться? Як часто можна почути тепер фразу, що Україна відзискала свою незалежність без одного стрілу, а Оксана робить один незвичайно важливий, а радше рішаючий крок і своєю поведінкою пригадує нам ще одну життєву правду „Без Бога ані до порога" — чи це не амбасадорство духовних цінностей?

Як боляче доводиться стрічати чи радше вже лише почути про численні випадки серед „політичної еміґрації", коли людина в тяжких життєвих обставинах отримала допомогу від українських установ чи, використавши дипломи з великими труднощами розбудованих наукових заведень доробилася значних матеріяльних дібр, а тепер не звертає уваги на потреби спільної допомоги. І тут Оксана стала прикладом. Не забуваючи про допомогу, яку вона отримала від організованої української громади, вона постаралася своїм датком цій громаді віддячитися.

Не слід забувати про те, як прикро було читати про осяги наших людей як „рашен", скільки в останніх десятиріччях відбулося наукових конференцій, написано творів чи спростувань у чужинецькій пресі, підкреслюючи нашу національну самобутність. А скромну Оксану вже не українці, але американські репортери охрестили „юкренієн енджел" і з тою назвою вона принесла славу українському імені.

Сьогоднішній допис не був би повним, якщо б не згадати про неоцінену працю Української Спортової Централі Америки і Канади з осідком в Нюарку, Н. Дж., що посвятившися одній з ділянок нашого організованого життя, себто спортові, поставив його на службу народові, і довгими роками боровся за визнання окремішности нашого імени, а в останніх роках через тісні зв'язки з звільненою Україною дав вкінці можність донести назву Україна в найдальші закутки світу. Можна сміло твердити, що не було би УСЦАК, то сьогодні осяги наших спортовців возвеличували б ім'я Росії. Признанням за успішну працю УСЦАК — будуть численніші викази пожертв для її завдань.

Віка Івченко

Реквієм

В серці рана не обозболена:
Україна моя — знедолена.
І травневі демонстрації —
то річниці радіації.
Залишилось лише молиться:
ми — в концтаборі, не в столиці.
Сумно й тяжко вмирають дітки —
мої друзі і однолітки,
жартівливі і неслухняні,
не потрібні нікому, крім мами...
Плачуть стіни — шпитальні і хатні.
Чи трагедії ж ці — приватні? !
... Голуби гірошімські, чисті
не злетять у приреченім місті.

26 квітня 1990 року,
Київ.

Молитва

Я про одне Всевишнього молю:
„Храни людей, яких я так люблю!
Не обездоль і долю дай незлую!
Хай я поїду в дальнюю столицю,
з добром у серці, дні забувши чорні,
найкращу мрію втілю у життя,
але вони лишаться — неповторні...
Як поверну я їм добро сторицею,
і чим прикрашу їхнє майбуття?
Храни, Господь, людей, яких шаную!"

1990 р.
Київ.

(Із збірки поезій „По чужині", Міннеаполіс, 1992)

Валентина Юрченко

ПОЕТ, ЩО ПОВЕРНУВСЯ ІЗ ЗАБУТТЯ

II

Одним з двох основних циклів Гребінчиної поезії є пейзажна лірика „Полтавські образи". Вона повна вражень поета після повернення його до рідної Полтавщини, її степів і краєвидів:

З грудьми розхристаними в степ
На зустріч вітрові й бажанням!
Прийми, Полтавщино, гостей
В обійми радісно-врожайні!
Ні, не гостей, — своїх синів
Пусти блудити манівцями.
Сміється сонце з-понад нив,
Цілує палко і безтямно...

Кривдою було б, за словами І. Дзюби, не визнати Гребінці свіжості почуття, виразності конкретних малюнків та особливо — відчуття динаміки степового краєвиду, вміння її відтворити в комбінаціях барв і звуків:

...Вітер такий неслухняний,
Губи надувши, загув,
Човном помчався вівсами,
Жваво побіг по лугу...
Може, побігти за вітром,
Може, його наздогнать?!
Ой, усміхається хитро
Поля стурбована гладь...

Віршем „Оржиця" Леонід Гребінка ніби перекликається зі своїм славним дідом, байкарем Євгеном Гребінкою, подаючи мотто з його вірша „Рибалка" — „Хто знає Оржицю? Ануте обзивайтесь!"

Скільки раз, вмостившись на загаті,
Смикав удку з гордістю в очах.
Довелось тоді мені багато
Вечорів на Оржиці стрічать.
Нагорі — село, жита, корови,
Доганяє курява гарбу,
А внизу болото сутінь ловить,
Натяга серпанкову габу..."

Чимало в цьому циклі молодого поета гарних рядків, багатих на образність, як, наприклад: „Сонце верне дерев'яним возом"; „Ті степи, як воли сіроокі, Напаслися й лягли спочить"; „Ланами щільно степ напнувся"; „День хапливо прозолоть розлив і побіг за обрій, за юрбою".

Вірші другого циклу збірки — „Перебої серця", це, за І. Дзюбою, „рефлексії молодої людини інтеліґентного складу духу, з романтичними поривannями, пригірченими першими кривдами, загостреними переживаннями самоти й невизнаности". Поет відчуває свою „несумісність і незгармованість" у світі, в якому живе і хоче творити:

...Обросло і згускло серце в мріях,
Одиноке — рибою об лід.
Під корою, певне, неназріє
Серця вутлого давно зачатий плід.
...Скільки в кволих неспокійних грудях
Наросло вихрастих юних сил!

Та, проте, на дикому безлюдді
Серця шмат нікому не даси.

До цієї збірки додано цикл „Поезії різних років" — це поетові вірші знайдені в журнальних першодруках з 1926—37 років. Тут є додаток до його „З кривих усмішок", а також монолог з поеми „Проблема Вічності", яку молодий автор присвячує „Усім, що постаріли в тридцять літ". Він хоче плекати свою зброю-слово (переклик з Л. Українкою?), щоб:

...Хтось там сильний, чи немічний
черпав бажання у мені,
страждав, і плакав, і боровся,
і стукався в прийдешні дні...

Цим словом поет бажав також нагадати прийдешнім поколінням — „у зміні днів, часів і дат" —

...про те, що жив колись і я,
не тільки жив, а також мислив,
не тільки мислив, а й зумів
пробить свою потугу стислу.

Окремим циклом, за автографом з 1937 року, до збірки додано також „Кримські вірші", з часів короткого перебування й праці Л. Гребінки в Ялті. Всі ці знайдені, розшукані авторові поетичні тексти значно збагачують творче обличчя, як і особистість молодого поета, розкривають його внутрішній світ, роздуми, переживання й колізії зі світом, в якому він жив.

(Закінчення на стор. 3)

НА ПРОХАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ федерації футболу скасовано призначений на 20-те квітня матч між футбольними дружинами Німеччини й Англії, який мав відбутися у Берліні. Річ у тім, що 20-те квітня — це день народження Гітлера, й отже не було гарантій, що на стадіоні пануватиме спокій.

Карпатський Лещетарський Клюб

запрошує ввічливо на

виставку картин

Ярослава Вижницького

під гаслом

„КАРПАТИ"

Відкриття відбудеться в неділю 17-го квітня ц.р., о год. 2-ій по пол. у

ГАЛЕРІЇ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ
136 — 2-га Авеню Ню Йорк, Н.Й.

Триватиме до 24-го квітня. У будні дні 6—8 веч. в суботи й неділі 2 по пол. — 8 веч.

Управа Українського Музею в Ню Йорку

повідомляє, що

16-ті Річні загальні збори

відбудуться

в неділю, 22-го травня 1994 р. о год. 2-ій по пол. в Українському Музею, 203 Друга Авеню, Ню Йорк

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття.
2. Прийняття порядку нарад.
3. Вибір Президії загальних зборів.
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних зборів і його прийняття.
5. Звіт голови управи.
6. Звіт директора Музею.
7. Звіт скарбника.
8. Звіт контрольної комісії.
9. Дискусія над звітами.
10. Прийняття звітів.
11. Звіт номінаційної комісії.
12. Вибір 5-ти членів Управи і 5-ти членів контрольної комісії.
13. Різне.
14. Закриття.

Просимо членів Українського Музею взяти участь у цих загальних зборах

Редакція Енциклопедії Української Діяспори

у співпраці з

Осередком НТШ в Чикаго, Ілл.
Українським Національним Музеєм

та

Філією Українського Католицького Університету

влаштовує

Панель — Дискусію

на тему:

„ВІКНО В МАЙБУТНЄ: ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ в Чикаго Іллиной на XXI століття"

Виступлять з експозе:
- *проф. ВСЕВОЛОД ІСАЇВ* (Торонто) *та*
- *проф. ВАСИЛЬ МАРКУСЬ* (Чикаго) *і панелісти*

Субота, 23-го квітня 1994 року, год. 9:30 — 1-ша по пол.

Український Культурний Осередок

Вступ вільний для широкої публіки, зокрема молоді

Твори А. Перейми і Т. Осадци виставляють в Кам'янці Подільському

А. Перейма (справа) і Т. Осадца.

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.) Як повідомляють, відомі наші мисткині Ака Перейма і Таня Осадца, що постійно живуть у стейті Огайо, вже знова виїхали в Україну, щоб там взяти участь у відкритті виставки їхніх художиіх творів у Кам'янці Подільському.

Виставка скульптур, живопису графіки, кераміки і писанок обидвох сестер враз із працями Емми Андієвської були виставлені попередньо в Хмельницькому, а тепер як інформують художниці, перевезено їх до Кам'янця Подільського, де 24-го квітня виставка буде святочно відкрита в присутності авторок.

Організуванням виставок в Україні займається в першу чергу Музейне Об'єднання Києво-Печерський Державний Історико-Культурний Заповідник і про них багато пишеться у пресі України.

МУСУЛМАНСЬКІ фундаменталісти закидали камінням американску амбасаду і місію ООН в Анкарі, турецькій столиці, в такий спосіб протестуючи проти обстрілів боснійськими сербами мусулманського міста Ґоражде в Боснії. 5.000 демонстрантів несли лозунґи „ООН — терористична організація" і спалювали американські прапори. У висліді відбулася гостра сутичка з поліцією. Турецька влада, побоюючись нових виступів мусулманських екстремістів, запроваджує додаткові заходи безпеки в столиці у зв'язку з прибуттям сюди міністра закордонних справ Ізраїля Шімона Переза.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ЛІДЕР російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський зчинив уже другу бійку в стінах Державної думи, віцепрем'єр Анатолій Чубайс в інтерв'ю для московського тижневика „Аргументи і Факти" заявив, що від В. Жириновського слід чекати змови з метою повалення президента Боріса Єльцина ще до кінця цього року. „Ці люди добре розуміють, що можуть прийти до влади, тільки спровокувавши кровопролиття", — підкреслив А. Чубайс. Кореспондент тижневика годиться в тім, що перед призначеними на 1996 рік президентськими виборами в Росії „В. Жириновський спробує захопити владу неконституційними методами".

Поет, що повернувся із забуття

(Закінчення зі стор. 2)

До цього видання увійшли теж усі відомі переклади Леоніда Гребінки — вони є дуже вагомою частиною поетової спадщини — до них він перейшов після деякого відходу від активної поетичної творчости, ставши об'єктом політичного цькування. Як сам свідчив, що не відповідав „критеріям", які тоді застосовувалися і тому „закинув вірші, бо розквіт у 1929—31 років моди на виробничу поезію, яка мені (та й чи тільки мені грішному?) ніяк не давалася". Це був обережний його вислів із зрозумілих причин. Серед перекладів, насамперед, високо оцінений М. Рильським, Гребінчин переклад Шекспірового „Гамлета". Як визнано тепер, цей переклад Леоніда Гребінки „найбільщ відповідає оригіналу" (І. Дзюба). Знайдено його просто „чудом", бо він загубився у вирі війни, а здійснив його був поет ще в 1939 році. Це була одна з авторових „лебединих пісень".

Як зазначив автор вступного слова, також „непересічним здобутком Гребінчиним був переклад (Слова о полку Ігоревім (1937—41 рр.). „Його версії сам перекладач надавав „полемічного спрямування", вважаючи, що інші перекладачі „де в чому йшли хибним шляхом". Він у своєму перекладі, як писав у вступному слові, бажав „дбайливо зберегти лексику й синтаксу староруської мови, широку поетику образів, схожу то з нашою народною піснею, то споріднену з візантійськими літературними впливами, то — традиційну Боянову поетику". До речі, авторський машинопис цього перекладу зберігається у Львівському державному історичному архіві.

До розділу „Переклади" в збірці увійшли також Гребінчині переклади з О. Пушкіна („Євгеній Онєгін", глава І-ша, вірші „Демон", „Анчар" і „Чернь" (Автографи їх — у Московському літературному архіві.

Авторці цих рядків пощастило особисто знати Леоніда Гребінку ще юнаком у Києві, а згодом у Харкові, де він бувало гостював у брата Вадима. Поет радо читав з рукописів своє „найновіше", а зокрема, уривки з перекладів. Я була просто заскочена великим поступом його таланту (Льоня? „Гамлет" з оригіналу?). А він, безмежно добрий і радісний життєлюб, одушевлений своїм „творчим потенціялом", з надією дивився у майбутнє, не знаючи, що життєвий шлях його незадовго увірветься так трагічно. Адже, ще бувши 20-літнім, Леонід Гребінка „про незабутнє діло марив", бажав залишити „свій слід" на землі...

...Хоча б оддати
Себе шматок, своє ім'я,
Щоб хтось та міг же нагадати
Про те, що вчора жив і я...
...А я із кону не зійду
без хоч маленького сліду.
У мене ще є зброя — слово,
Її віддавна я носив...

І все таки доля не дала поетові Леонідові Гребінці загинути без сліду, — знайшлися шанувальники його поетичного слова і наполегливими зусиллями повернули цей непересічний страдницький талант в українську літературу. Честь і хвала їм за це!

„Яра..."

(Закінчення зі стор. 1)

У дальших плянах є приїзд чотирьох членів групи „Яра", які будуть вести у Львові майстерню із членами Молодечого Театру ім. Л. Курбаса, а відтак, коли приїде до Львова вже повна група „Яра", після двох тижнів проб має відбутися прем'єра експериментального дійства „Лісова пісня Яри", що ішло із успіхом в театрі Ля Мама в Ню Йорку у грудні 1993 року.

Львівський Молодечий Театр ім. Л. Курбаса працює вже від 1988 року, коли група молодих акторів вийшла з державного академічного театру і розпочала самостійну експериментальну працю під керівництвом режисера Володимира Кучинського. Першою виставою театру став „Сад нетанучих скульптур", а далі театр ставив „Марусю Чурай" Ліни Костенко, „Між двох сил" В. Винниченка, „На полі крови" Лесі Українки та творчість Василя Стуса, Б. І. Антонича та інших.

Група акторів у виставі „Лісової Пісні Яри", в театрі Ля Мама в Ню Йорку.

Тепер будуть актори цього виїмкового театру вперше працювати разом із акторами групи „Яра", щоб відтак у червні приїхати тут до Ню Йорку на спільні вистави в театрі Ля Мама. Групу з Молодечого Театру будуть провадити в їхній поїздці до ЗСА режисер В. Кучинський і завідуюча театром Катерина Сліпченко. Вони залишаться на американському континенті до кінця липня і готові на запрошення української громади виступити із своїм репертуаром в інших скупченнях українців. Вже тепер, як інформує В. Ткач, театр виготовляє свої відповідні брошури і надіється на організаційну поміч в тому першому турне по ЗСА.

В. Ткач, як можна завважити, працює не лише для своєї групи, але хоче допомогти іншим акторам „поширити горизонти" та зустрітися з новим світом глядачів та акторів.

Саме це клопотання про успіх Молодечого Театру ім. Л. Курбаса в ЗСА як і спільні вистави, які вкоротці відбудуться у Львові, насувають питання, що спонукує В. Ткач саме до таких зусиль та не завжди легкої праці, в якій треба бути не лише режисером, а часто й автором експериментальних вистав, але також адміністратором і збирачем потрібних фондів на поїздки, декорації, а вкінці і на звичайне життя членів групи „Яра", як також тих інших акторів-українців, з якими вона постійно нав'язує контакти.

В. Ткач відповідає на це питання чітко та коротко. Вона хоче працювати в культурі, яка не є обмежена простором і мовою. Для неї найважливіше, щоб існував культурний контакт між Заходом і Україною, щоб ішли театральні вистави і тут і там, а для поширення театрального мистецтва України, щоб тут також відбувалися вистави не лише українською, але й англійською мовами.

Слідкуючи вже доволі довго над тим, що виконує В. Ткач, треба признати, що вона іде послідовно до своєї цілі. Найкращим доказом — ці пляни, що їх вона переводить тепер в життя.

„Карпати"...

(Закінчення зі стор. 2)

Можна собі згори уявити — пригадуючи його попередні виставки з минулорічною під гаслом „Україна", — що дві залі Об'єднання Мистців Українців Америки на Другій авеню в Ню Йорку будуть іскритися кольорами. Коли на виставці „Гімалаї" віяло з розвішаних на стінах експонатів морозним холодом засніжених гір, цим разом віятиме пахощами дерев, квітів і всієї незрівняної природи наших Карпат

„Дорога на Маківку"

„Три копиці"

Група Ґейт працює для України

Учасники поліграфічної виставки у Філядельфії під час відвідин редакції „Свободи" (зліва): Алекс Морік, Іван Шевцов, Адольф Штромберг, Айк Севітт, Петро Остапенко, Борис Черня і Віктор Камбіци.

В Америці для бизнесового почину досить вийняти гроші з кишені, в Україні для цього треба, крім грошей, мати ще й сильну, цілеспрямовану волю. Про це свідчить досвід президента Групи Ґейт ЗСА Айка Севітта. „Свобода" вже двічі розповідала, як він, бувши поінформованим щодо гострих потреб сучасної української поліграфії, висунув ідею американсько-українського співробітництва в цій ділянці і, всупереч нелегким обставинам, здійснив її. Група Ґейт ЗСА і 12 великих друкарень України утворили спільне підприємство, яке успішно займається практичними питаннями вживання, ремонту і оновлення поліграфічної техніки у великих українських центрах.

Однак спільне — це означає, що вигідне для обох сторін. Разом зі своїми нюйоркським і київським співредакторами Адольфом Штромбергом і Олександром Раскіном А. Севітт уможливив участь у недавній філядельфійській виставці друкарського устаткування двох українських підприємств — з Києва і Харкова. Протягом трьох днів поліграфісти з України мали на виставці свій стенд, були, серед інших, предметом уваги з боку телевізії і преси, дістали позитивні відгуки ни свою продукцію і цікаві пропозиції, а що найважливіше — збагатилися новими знаннями і плянами.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ КЛЮБ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Тут відкрився новий танцювальний клюб, який діє кожної п'ятниці та суботи від 8-ої вечора до 2-ої год. вночі. Вступ — 5 дол. (вільний вступ для дівчат до 10-ої год. вечора). Адреса клюбу: 140 Проспект аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж.

У добру пам'ять дорогої нам
бл. п. ІРЕНИ ВИСОЦЬКОЇ
пересилаємо $100.00 на УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ оо. Василіян у Бразилії

Віра і Богдан ТОМКІВ

СПРОСТУВАННЯ

З причини нашого великого горя — не свідомо ми пропустили у клепсидрі

бл.п. Р. РАКОВСЬКОГО

з 18-го березня прізвища нашої найближчої родини:
— ВЕСЕЛОВСЬКИХ
— М. РАКОВСЬКИХ і
— ЗАЛІЗНЯКІВ

Просимо вибачення
Люба Раковська з синами

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашої найдорожчої

бл. п.

ЛІДІЇ-АНКИ ЛОПАТИНСЬКОЇ

Поминальні відправи відбудуться 15-го квітня 1994 р. в церквах:

- **в храмі св. Юра у Львові;**
- **в храмі в Києві;**
- **в церкві св. Івана Хрестителя — Гантер, 16-го квітня.**

Родину, друзів та приятелів просимо згадати покійну у своїх молитвах

сестри і брати та їхні родини в Україні і ЗСА.

З великим жалем повідомляємо родину і приятелів, що в неділю 10-го квітня 1994 року з Волі Всевишнього відійшла у Вічність наша дорога МАМА громадсько-суспільна діячка членка Союзу Українок

бл.п.

Анна Пилипівна-Любинська

Родинні похоронні відправи відбудуться в четвер 14-го квітня 1994 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н.Й.

У глибокому смутку залишила:
синів — ОЛЕГА з дружиною
— РОМАНА з дружиною
дочки — МАРТУ і
— ЛІДУ з чоловіком
та родину на Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на церкву св. Трійці або на журнал „Наше Життя".

УАСТ „Леви" закінчили розгривки Індор-турніру в Чикаго

13 березня у Чикаго закінчилися розгривки копаного м'яча в закритій залі Метрополітальної Ліги. У змаганнях взяло участь 10 дружин, між ними дві українські: „Леви" і „Крила". Подаємо висліди дружини УАСТ „Леви":

„Леви" Реал ФК 2:6
„Леви" Спарта СК 4:2
„Леви" Фіхте-Ремс 7:3
„Леви" Фортуна СК 6:1
„Леви" „Крила" 3:3
„Леви" Вуканда Ч-с 2:0
„Леви" Хорвати 0:6
„Леви" Ґревіян СК 5:4
„Леви" Вайкінгс 5:3

Дружина „Левів" виграла шість змагань, одні ремісувала і два програла, у висліді чого в показнику табелі на всіх 10 дружин зайняла третє місце. Перше місце зайняла дружина Хорватів (15 точок), друге „Крила" (14 точок). На конті „Левів" 13 точок. Ігри турніру проходили в місцевості Вілля Парк, віддалена від Чикаго на 20 миль. Коли надворі були сніговії, деякі наші змагуни не змогли прибути на змагання і це було причиною двох високих поразок. У дружині „Левів" виступали чотири футболісти з України, з яких найкращим був Вячеслав Лендел, що здобув 12 голів. Провідником дружини був невтомний Михайло Мартинович, референт ланки копаного м'яча УАСТ „Леви", який багато років опікується нашою дружиною як в літніх, так і в зимових розгривках і за те йому належить від Т-ва щира подяка.

Роман Б. Припхан

Футбольні дружини УСВТ „Ч. Січ" розпочинають весняну рунду сезону

В неділю, 10 квітня, всі три дружини „Ч. Січі" розпочинають розгривки за першенства своїх дивізій: вищої ліги „Ґарден Стейт" і юнаків 19 і 15 в лізі „Норден Кавнті", Ню Джерзі. Усі три дружини були активні в зимових місяцях, брали участь у першенських турнірах, в яких дружина і юнаки 19 років і нижче здобули трофеї першунів, молодші юнаки дійшли до півфіналу в своїй групі.

Календар змагань I дружини

Неділя, 10-го квітня: „Ч. Січ" — Дж. А. „Кікерс" в Трентоні.

Неділя, 17-го квітня: „Ч. Січ" — Ліверпул СК — Фарчерс Ґров, Юніон.

Неділя, 24-го квітня: „Ч. Січ" — Сейрвіл Юнд. — Фарчерс Ґров, Юніон.

Неділя, 1-го травня: „Ч. Січ" — Мілян СК — Фарчерс Ґров, Юніон.

Неділя, 8-го травня: „Ч. Січ" — Селтікс СК в Персипені.

Неділя, 15-го травня: „Ч. Січ" — Піскатавей Юнд. в Піскатавей.

Неділя, 22-го травня: „Ч. Січ" — Рендолф „Мітіор" СК — Фарчерс Ґров, Юніон.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Андрій Мухін та Ігор Урбанський, які на двомісних санках здобули восьме місце. І цей вислід треба уважати за успішний. У світових змаганнях раніше вони здобули 13 місце. Усі троє чолові саночники України висловили вдячність УСЦАК за значну підтримку, яку вони дістали перед і під час Олімпіяди в Норвегії.

Саночниця з України Наталія Якушенко, яка здобула на Олімпіяді восьме місце.

Спортовці збірної України з прапорами машерують під час закриття зимової Олімпіяди.

Відбиванкарі УСВТ „Ч. Січ" — першуни турніру СК СУМ „Крилаті"

В неділю, 26 березня, чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січ" взяла участь у традиційному річному турнірі СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, в якому, згідно з вислідами, здобула трофей першуна. Змагання турніру пройшли у спортовій залі середньої школи Лінкольна в Йонкерсі, які координувала Оксана Лотоцька. На жаль, не відбулися ігри в жіночій групі, в якій була готова взяти участь тільки дружина „Ч. Січі".

В чоловічій групі змагалося п'ять дружин: СУМ Гартфорд, ВК СУМ Бінгемтон, СУМ Філядельфія, СК СУМ „Крилаті" Йонкерс і УСВТ „Ч. Січ".

На початку ігри проходили круговою системою, в яких „Ч. Січ" перемогла СК СУМ „Крилаті" 15:8, 15:10, ВК СУМ Бінгтем - тон 15:6, 15:8, СУМ Гартфорд 15:9, 15:6 і СУМ Філядельфію 15:4, 15:4.

У фіналі зустрінулися знову „Ч. Січ" — СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, в якому „Січовики" вдруге перемогли сумівську дружину вислідом 15:10, 15:9.

Склад „Ч. Січі": О. Гладкий, А. Стасюк, М. Завадівський, В. Кравець, Б. Полянський, А. Пенцак, М. Дулин, Б. Іваськів.

(от)

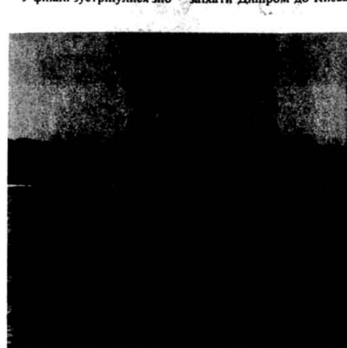
З листів до УСЦАК

Як колишня членка відбиванкової дружини „Довбуш" у Ню Гейвені, пересилаю чек на Фонд Відроджен ня Спорту в Україні з бажанням, щоб до золотої медалі Оксани Баюл наші спортовці мали успіхи в літній Олімпіяді в 1996 році.

При цій нагоді хочу згадати, що після 10-літньої тяжкої праці ми викінчили наш 47-футовий новий залізний вітрильник „Сімон". В першу річницю незалежности України, в серпні 1992 р., спустили його на воду і вже відбули прогульку на Бермуди. В червні ц.р. готуємося відплисти з Вірджінії до Одеси, Україна. Залежатиме від обставин, хочемо заїхати Дніпром до Києва, де задумуємо зимувати. Тому прошу Вас помогти мені наладнати зв'язки, контакти з тамтешніми спортовими Товариствами чи особами в Україні, щоб ми могли в потребах діставати інформації і допомогу в Одесі і Києві. Переплисти Атлантійський океан вимагає особистої відваги, на яку у нас немає страху. З України до Америки вже перепливали деякі яхти, але я буду першою українкою вертатися з Америки в Україну через океан і море і правдоподібно перша закордонна приватна яхта, що буде плисти через пороги аж до Києва...

Бажаю Вам дальших успіхів у Вашій жертвенній праці!

Олена Бойко

Яхта „Сімон", якою Олена Бойко попливе через океан в Україну.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА МАРІЯ БЕЗАК ВРАБЛЕ член УНС Відд. 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо. Померла 2-го жовтня 1993 року на 70-му році життя. Нар. 5-го грудня 1922 року в Янгставні, Огайо. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Тому, синів — Тому, Марка і Бруса, 6 внуків, сестру Ольгу Савич. Похорон відбувся 5-го жовтня 1993 року на цвинтарі Лейк Парк в Янгставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Аннабелла Боровицька, секр.

ЯРОСЛАВ БАТОРФАЛЬВИ член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леви" в Чикаґо, Ілл. помер 3-го жовтня 1993 року на 72-му році життя. Нар. 1921 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Мирославу, дочок Дарію Кучму і Оксану, внуків Адріяну, Марка і Зою, сестру Орисю Свистун із рідньою, братанків Романа і Юрія з родинами, сватів Анну і Григорія Кучмів і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні. Похорон відбувся 6-го жовтня 1993 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Б. Припхан, секр.

МИКОЛА ВАСИЛЕНКО член УНС Відд. 157-го Т-ва ім. св. Арх. Михаїла в Чикаґо, Ілл. помер 25-го вересня 1993 року на 70-му році життя. Нар. 1923 року в Раві Руській, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку сина Стефана, двоюрідного брата І. Костика з родиною (Юлія), сина Мирона, дочку Марію і дальшу родину Кошилко. Похорон відбувся 28-го вересня 1993 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Матичак, секр.

ВІНЦЕНТ КОВБА член УНС Відділу 217-го Т-ва ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. помер 8-го жовтня 1993 року на 78-му році життя. Нар. 23-го листопада 1914 року. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку дочку Мері Енн Салзман з мужем Кристофором, Джін Галат, Сузен Евердайк з мужем Стюардом, 2 внуків і брата Стефана (Катерина) Ковбу. Похорон відбувся 12-го жовтня 1993 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Приймак, секр.

ЮЛІЯ БАБЯК член УНС Відд. 109-го Т-ва ім. св. Михаїла в Бентлівілл, Па. померла 20-го жовтня 1993 року. Народжена в Автрії. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку сина Віктора. Похорон відбувся на цвинтарі в Брукс Парк, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Волтер Заірек, секр.

ҐЕНОВЕФА ЗАДУРОВИЧ член УНС Відд. 292-го в Дітройті, Миш. померла 9-го жовтня 1993 року на 97-му році життя. Нар. 12 серпня 1896 року в Україні. Залишила у смутку сина Антона. Похорон відбувся 12-го жовтня 1993 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

МИХАЙЛО КЛИМИЩИН член УНС Відд. 372-го Т-ва ім. Івана Франка в Плейнфілд, Н.Дж. помер 27-го жовтня 1993 року на 89-му році життя. Нар. 23-го жовтня 1904 року в Стрию, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Амелію, дві дочки, двох внуків і внучок. Похорон відбувся на Lake Nelson Memorial Park Cemetery в Піскатавей, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Софія Ломишин, секр.

ЕВА КЕРИЧИНСЬКА член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. померла 29-го жовтня 1993 року на 76-му році життя. Нар. 1917 року в с. Ставчани, Пустомити, Україна. Членом УНС стала 1966 року. Залишила у смутку сина Левка з дружиною і внучкою, сина — Ярка, брата Олексу Хіч з родиною, родину покійного брата Михайла Хіча в Каліфорнії і двох братів в Україні та дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Ґоляш, секр.

ЛЮДВІК ВІШНЬОВСЬКИЙ член УНС Відд. 459-го в Ньюарку, Н.Дж. помер 10-го серпня 1993 року на 69-му році життя. Нар. 10-го вересня 1923 року в Бучачі, Україна. Залишив у смутку сина Йосифа і дочку Галю Літворнія. Похорон відбувся 13-го серпня 1993 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Калинович, секр.

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ РІЗНЕ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻